

DOSSIER

16+

IJD

JONGERENPASTORAAL VLAANDEREN

OP WEG NAAR DE ADOLESCENTIE: HET VORMEN VAN EEN EIGEN IDENTITEIT

Lichamelijk gezien zijn vele 16-jarigen reeds volwassen. Psychologisch gezien komen ze echter net uit de puberteit, die haar sporen heeft nagelaten. Dat betekent dat zij sterk op zoek zijn naar een eigen **identiteit**. Daarbij maken ze zich los van het ouderlijke huis en gaan vrienden een centrale rol in hun leven vervullen. Erbij horen is voor hen dus erg belangrijk. Gevoelens als eenzaamheid spelen vaak een rol in hun emotionele welbevinden. Daarom zijn adolescenten vaak kwetsbaar en onzeker over hun toekomstperspectief. Daarnaast is het gevoel uniek te zijn erg belangrijk. Bijgevolg hebben ze doorgaans grote dromen, maar nemen ze soms ook grote risico's. Een vaste relatie is voor de meesten onder hen erg belangrijk, en velen zijn dan ook seksueel actief. Dit alles maakt dat adolescenten erg gevoelig zijn voor afkeuring en waardering.

ACTIVITEITEN

Voor jongeren van deze leeftijdscategorie is de inhoud van een activiteit erg belangrijk. Zij beginnen immers grote levensvragen te stellen en willen geboeid en uitgedaagd worden. Ze verwachten van jou als begeleider voldoende diepgang.

Probeer daarom ook op inhoudelijk vlak rekening te houden met jongere en iets oudere leden. Let ook dat je materiaal aansluit bij hun leefwereld. Doe je dat niet, dan loop je het risico om hun aandacht te verliezen. Doordat adolescenten erg veel bezig zijn met hun eigen identiteit, is het goed om als begeleider je identiteit duidelijk te tonen. Daarnaast worden zij graag ernstig genomen, niettegenstaande zij nog duidelijke afspraken nodig hebben.

Naast het inhoudelijke moet de begeleider rekening houden met het feit dat deze doelgroep doorgaans graag deelneemt aan actieve programma's. Dit om verveling te voorkomen. Zorg er daarom voor dat het inhoudelijke voldoende wordt afgewisseld met actieve momenten.

HET BELANG VAN OUDERE LEDEN

Diversiteit is belangrijk voor iedere groep, ook als het op leeftijden aankomt. Net zoals jonge leden belangrijk zijn voor het voortbestaan van de groep, zijn 16+ leden onmisbaar voor het toekomstige begeleidersteam. Immers, zonder 16-jarigen geen nieuwe begeleiders.

DE 16+ WERKING

Hier maken wij een onderscheid tussen twee mogelijkheden: de éénjarige en de meerjarige werking.

Een **éénjarige werking** is een jaar met enkel leeftijdsgenoten. Ze werken een heel jaar in die groep samen en experimenteren er met van alles en nog wat. Na het kamp, tijdens een weekend of op een avondactiviteit, kiezen ze om al dan niet in de leiding te gaan. Zo krijg je jongeren die in de leiding stappen als ze 17 jaar zijn, wat in ideale omstandigheden overeenkomt met het laatste jaar van het middelbaar onderwijs. Het voordeel is dat deze jongeren al een jaar in de leiding staan voor ze naar het hoger onderwijs gaan en zo kunnen inschatten wat 'leiding geven' vraagt aan engagement.

Veel groepen kiezen ervoor om meer dan één jaar met de oudsten te werken, een **meerjarige werking** dus. Deze plussers kunnen langer oefenen in het opnemen van engagementen, creatief zijn, verantwoordelijkheid dragen, zelfontplooiing, enz.

Probeer ervoor te zorgen dat, zelfs al heb je maar een kleine groep leden, de oudste leden samenzitten in een leeftijdsgroep. Een 16+ groep hebben komt uiteindelijk de werking ten goede.

DE WEG VAN LID NAAR BEGELEIDER

Als de leden voldoende klaargestoomd zijn, kunnen ze op hun 17de of 18de leiding worden. Belangrijk aandachtspunt is dat er gezorgd wordt voor een tijdige doorstroming van plussers naar leiding. Leden pas vragen eens ze 25 zijn, is aldus wat laat. Vaak hebben jongeren dan immers andere keuzes gemaakt en zullen ze het engagement niet meer opnemen. Als begeleiding moet je goed op de hoogte zijn van de begeleiders-in-spé en heb je de verantwoordelijkheid om je leden zo goed mogelijk klaar te stomen voor het begeleider-zijn. Met de 16+ groep moet je doorheen het werkjaar stilstaan bij het opnemen van engagement, de taak als leidinggevende en het opnemen van verantwoordelijkheid.

CURSUS

Het is niet onbelangrijk dat je groep beschikt over begeleiders die voldoende gevormd zijn. Je kan er daarom best voor kiezen om (enkele van) je 16-18

jarigen een **animatorcursus** te laten volgen. Daar worden ze een week lang helemaal ondergedompeld in alles wat met het begeleiden van een groep te maken heeft. Wij raden het volgen van de cursus animator dus zeker aan. Het is belangrijk dat oudere begeleiders hun leden daarin aanmoedigen. Als jonge begeleider is het leiding geven nog helemaal nieuw en dan is het goed om te kunnen terugvallen op tips die ze tijdens de animatorcursus gekregen hebben. Ook ontmoeten ze zo andere plussers/begeleiders en kunnen ze ervaringen uitwisselen en zich verbonden voelen over de grenzen van de eigen groep heen. Een ander voordeel is dat de leden feedback op maat krijgen. Ten slotte worden de plussers uitgedaagd om nadien de rol van begeleider op zich te nemen en een stage te doen.

Later kunnen ze dan ook de cursus hoofdanimator en instructeur volgen. Op die manier creëer je voldoende doorstroom naar je begeleiders. Ook krijg je zo begeleiders die sterk opgeleid zijn en weten hoe ze met “crisismomenten” moeten omgaan. Deze cursussen kunnen bij IJD gevolgd worden.

STAGE

Tijdens de stage leren toekomstige begeleiders hoe ze geleerde kennis en vaardigheden uit de cursus moeten omzetten in de praktijk. Het voordeel van een stage is dat je niet volledig op jezelf aangewezen bent in het begeleiden zijn. Tijdens de stage wordt er voldoende tijd en ruimte gemaakt voor feedback. Zo word je begeleid in je groeifases. Op die manier kan je op tijd bijgestuurd worden zodat je als toekomstige begeleider voorbereid bent op wat je nadien te wachten staat. Bovendien ervaar je of het begeleiden zijn je al dan niet ligt. Tot slotte kan de pas opgeleide begeleider ook nieuwe inzichten mee naar de groep nemen.